

ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ В БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ В ЧУЖБИНА „МОНАСТИРИТЕ В БЪЛГАРИЯ – ТРОЯНСКИ МОНАСТИР“

Илиана Тодорова Илиева-Дъбова

БНУ „Св. Седмочисленици“ Тарагона, Испания

БНУ „Св. Св. Кирил и Методий“ Барселона, Филиал Мойет дел Вайес, Испания

PROJECT ACTIVITY IN THE BULGARIAN SCHOOL ABROAD „THE MONASTERIES IN BULGARIA – TROYAN MONASTERY“

Iliana Ilieva-Dabova

Bulgarian Sunday School „Seven Saints“ Tarragona, Spain

Bulgarian Sunday School „St. St. Cyril and Methodius“ Barcelona, Affiliate Mollet del Valles, Spain

Abstract: This material considers the implementation of the school project: „The monasteries in Bulgaria – The Trojan Monastery“ – like extracurricular activity. There are presented the basic stages, from which the project's activity goes through: preparing, operative, productive and final. There are also the peculiarities of the project activities of the Bulgarian school abroad.

Keywords: Project, extracurricular activity, Sunday school

Броят на българските неделни училища по света расте непрекъснато. Някои от тях развиват своята дейност изцяло според указанията и изискванията на Министерството на образованието и науката, други са избрали да работят по свои собствени програми и правила. Без значение какъв път на развитие е предпочетен, важното е, че в тези обучителни центрове се работи активно за овладяване на българския език, традиции и култура; получават се знания по отечествена история и по родна география; съхранява се българския дух.

Училищните проекти са сред любимите дейности на учениците от българските неделни училища. Те са и начин да се активизират децата за учебна работа, да задълбочат знанията си по български език, литература, история, география, родна култура. Проектната дейност помага да развият умения, които ще бъдат нужни на учениците през целия им живот.

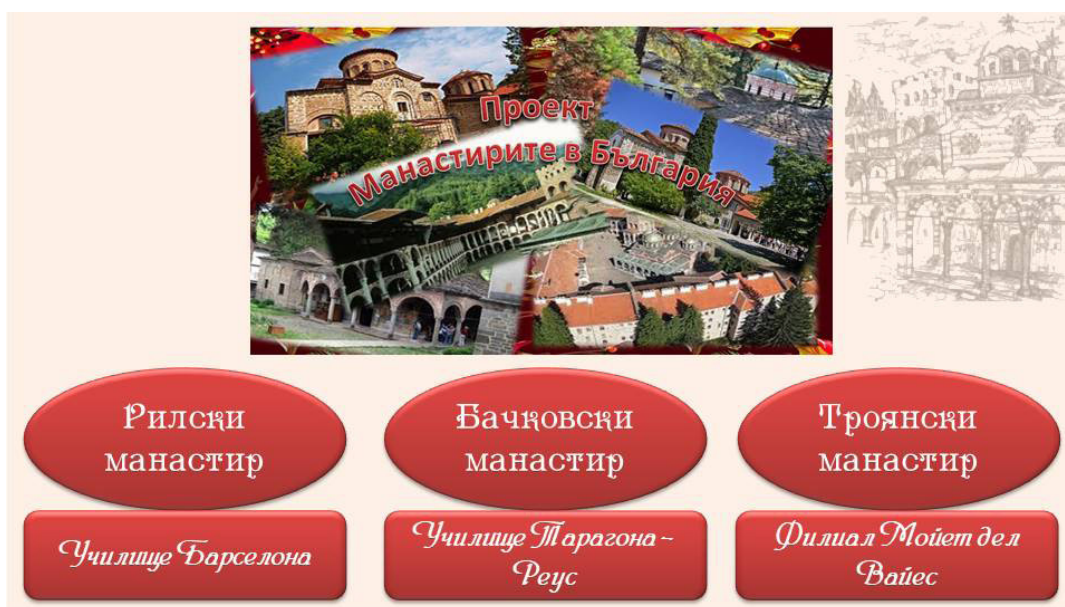
Неделните училища разполагат с крайно ограничено учебно време. Обикновено то е концентрирано в няколко часа за цяла една седмица. Много трудно се намира възможност за проектна работа в часовете. Още по-сложно е обаче, да се работи по проект в извънучилищно време и да се осъществи като извънучилищна дейност. Трудно е, но при желание от страна на ученици, родители и учител, може да се осъществи и да се създаде красив, полезен и атрактивен продукт, с който децата заслужено да се гордеят.

Проектна дейност „Троянски манастир“ е осъществена в периода 28 април 2018 година – 9 юни 2018 година в с учениците от пети и шести клас в Българско неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ Барселона, филиал Мойет дел Вайес, Испания.

Тя е част от глобалния проект „Манастирите в България“, в който са включени трите ставропигиални манастира у нас – Рилски, Бачковски и Троянски манастир. Глобалният проект се разработва в три неделни училища под ръководството на един учител (фиг. 1) като три отделни, напълно самостоятелни проекта:

- „Рилски манастир“ – Българско неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ Барселона;
- „Бачковски манастир“ – Българско неделно училище „Св. Седмочисленици“ Тарагона – Реус;
- „Троянски манастир“ – Българско неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ Барселона, филиал Мойет дел Вайес.

При началното проучване от страна на учителя се открояват няколко особености, които не само оказват влияние върху организацията и осъществяването на проектната дейност, но и до голяма степен определят и неговата стратегия по отношение работата с родителите.

Фигура 1. Глобален проект „Манастирите в България“

Деца живеят в град Мойет дел Вайес, разположен на около 25 км от Барселона. Градът има население 51 500 души. Децата, които посещават българското неделно школо не се познават помежду си и учат в различни училища през седмицата. Всички са ученици на държавни училища. При предварителното проучване заявяват, че никога не са правили сами и не са били участници в общ проект.

Тъй като учебната програма в неделното училище е много натоварена – в пети и шести клас се изучават 3,5 часа български език и литература, по един час история и цивилизации и география и икономика. Практически не остава време за никаква извънкласна дейност. Единствената възможност децата да работят по проекта (чиято тема не е част от учебното съдържание по изучаваните предмети) е това да се осъществи като извънучилищна дейност. За подкрепа са привлечени родителите.

Цели на проекта:

- Задълбочаване на знанията по български език;
- Проучване на географските характеристики на района на Троянския манастир – Стара планина.
- Усвояване на знания за историята, архитектурата и украсата на Троянската обител;
- Проучване на приноса на Троянския манастир в българската история;
- Развиване на уменията за извличане на информация от различни източници;
- Развиване на умение за работа в екип;
- Развиване на умение за работа с различни компютърни програми;
- Възпитаване в любов към България и българското.

Етапи на проектната дейност:

Етапите на проектната дейност са четири – подготвителен, оперативен, продуктивен и заключителен. Те се представят на учениците под формата на забавна илюстрация (фиг. 2) . В края на проектната дейност децата споделят, че „картинката“, както я наричат, е повишавала настроението им всеки път, когато я погледнат и това ги е стимулирало за работа.

Подготвителен етап

По времена този етап се представя темата пред учениците и техните родители. Проучват се различни източници и се изготвя списък с препоръчителни материали. Учениците се насърчават да търсят сами информация по темата в домашните библиотеки или в интернет. Въпреки неколкото опита от страна на учителя да се достави картонен макет „Троянски манастир“, който учениците да сглобят, това не се осъществява до края на проекта по напълно обективни причини. Заедно с децата се изготвя цялостен план на дейността. Формират се отделните екипи и се разпределят задачите. В сайт „Българско училище в чужбина“¹ се създава страница на проекта.

Фигура 2. Етапи на училищния проект

Оперативен етап

Учениците се запознават с материалите по темата. Проучват географските особености на Стара планина. Трябва да отбележим, че тази част от проектната дейност е единствената, която се извършва в учебно време – по програма по география и икономика се изучава Стара планина.

Децата се запознават с историята и архитектурните особености на Троянската света обител. С подкрепата на родителите се записват звукови файлове с разкази на децата за Троянския манастир. Подготвят се елементи за изработване на клип: търсят се подходящи компютърни програми, изображения, музика.

Продуктивен етап

Събраните материали се използват за изработване на клип „Троянски манастир“.

Заклучителен етап

В края на учебната година децата представят готовия продукт на своята извънучилищна дейност – клип „Троянски манастир“.

Елементи от педагогическата разработка „Манастирите в България – Троянски манастир“ са публикувани в Образователен блог², за да се представят пред педагогическата общественост и евентуално да се провокира интерес към проектната извънучилищна дейност.

Работата по проект като извънучилищна дейност в българското неделно школо е цял подвиг. За да се инициира и след това да се осъществи такава работа, е нужно учителят да прояви огромно упорство и последователност. Начертаните стъпки от плана за работа трябва да се следват неотклонно.

Учениците харесват работата по проекти. Изработването на проект като извънучилищна дейност е сериозно предизвикателство пред децата. Ако в началото на работата това е изглеждало като „мисия невъзможна“, в края на проектния период задоволството и гордостта от свършената работа са наистина големи.

Проектната дейност е нетрадиционен, но интересен и плодотворен начин за изпълнение не само на преките образователни цели, който си поставя неделното училище. Тя спомага за развитието на детското мислене, подтиква децата към творчески изяви и ги кара да се чувстват част от онова голямо цяло, което наричаме България.

Endnotes:

1. <https://ilieva-dabova.weebly.com/> Сайт Българско училище в чужбина
2. <http://ilieva-dabova.blogspot.com.es/> Образователен блог